

## Regio Deal Parkstad Limburg III

Parkstad Limburg biedt Ruimte

### Partijen:

1. De Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, mevrouw M.C.G. Keijzer, hierna te noemen: VRO;
2. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de heer F. Rijkaart, hierna te noemen: BZK;
3. De Minister van Economische Zaken, de heer V.P.G. Karremans, hierna te noemen: EZ;
4. De Minister van Justitie en Veiligheid, de heer F. van Oosten, hierna te noemen: JenV;
5. De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, de heer A.A. Aartsen, hierna te noemen: IenW;
6. De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, mevrouw Femke Marije Wiersma, hierna te noemen: LNV;
7. De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, mevrouw M.L.J. Paul, hierna te noemen: SZW;
8. De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mevrouw J.Z.C.M. Tielen, hierna te noemen: VWS;
9. De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de heer K.M. Becking, hierna te noemen: OCW;

Partijen genoemd onder 1 tot en met 9 ieder handelend in hun hoedanigheid van bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden, hierna samen te noemen: het Rijk;

10. Het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling Stadsregio Parkstad Limburg (waaraan de gemeenten Beekdaalen, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld en Voerendaal deelnemen), namens deze: de heer R. Wever en de heer R. de Boer

Partij genoemd onder 10 handelend in diens hoedanigheid van bestuursorgaan en hierna te noemen: de Regio;

Alle Partijen hierna allen tezamen te noemen: Partijen.

### Partners:

- Stichting Samenwerking Zuid-Limburg
- Brede Maatschappelijke Coalitie Parkstad Limburg<sup>1</sup>
- Economische Samenwerking Zuid-Limburg (ESZL)
- Economic Board Zuid-Limburg

### Begripsbepaling:

In dit convenant wordt verstaan onder:

- *Regio Deal*: convenant dat door de minister van VRO, eventueel een andere minister/staatssecretaris en één of meer regionale Partijen is gesloten om de kwaliteit van leven, wonen en werken van inwoners en ondernemers in een regio te verbeteren;
- *Regio Envelop*: het bedrag van € 900 miljoen dat het kabinet Rutte IV beschikbaar heeft gesteld om in de periode van 2022 - 2025 nieuwe Regio Deals af te sluiten;
- *Regiokassier*: publieke regiopartner, zijnde een provincie, gemeente of openbaar lichaam als bedoeld in artikel 8, eerste lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen of een van de

---

<sup>1</sup> Partners Brede Maatschappelijke Coalitie (BMC), zie: [284 steunverklaringen rd in beeldmerken.pdf](#)

openbare lichamen Bonaire, Sint- Eustatius of Saba, die ten behoeve van de uitvoering van de Regio Deal de taak van kassier vervult of zal vervullen;

- *Regionale private financiering*: voor de uitvoeringsactiviteiten van de Regio Deal beschikbaar gestelde financiële bijdragen of bijdragen in natura van een private regionale Partij;
- *Regionale publieke financiering*: voor de uitvoeringsactiviteiten van de Regio Deal beschikbaar gestelde financiële bijdragen of bijdragen in natura van een publieke regionale Partij, niet zijnde een specifieke uitkering, opdracht of subsidie van het Rijk;
- *Specifieke uitkering ten behoeve van de uitvoeringsactiviteiten Regio Deals*: betreft de specifieke uitkering waarin de juridische- en financiële kaders en verplichtingen voor het toekennen van de rijksmiddelen uit de Regio Envelop aan een regiokassier door het Rijk staan;
- *Partner*: organisatie die betrokken is bij de Regio Deal, maar de Deal niet ondertekent en waarvoor geen specifieke actie in de Regio Deal kan staan;
- *Agenda Zuid-Limburg*: gezamenlijke toekomstvisie op Zuid-Limburg, vertaald naar ambities en opgaven, vastgesteld door Rijk, gemeenten, Provincie en Waterschap<sup>2</sup>;
- *Programmalijs*: komt voort uit de doelstellingen zoals gehanteerd in de Agenda Zuid-Limburg;*Focusgebieden*: acht gebieden waar met focus gewerkt wordt aan het vergroten van de brede welvaart. Te weten: de stedelijke gebieden Brunssum Noord/Oost (ca. 12.500 inwoners), (NPLV-gebied) Heerlen Noord (ca. 56.000 inwoners), Kerkrade Oost (ca. 18.000 inwoners) en het stedelijk lint Schaesberg-Oud Nieuwenhagen- Lauradorp in Landgraaf (ca. 10.000 inwoners), én de landelijke kernen en dorpen Nuth (6.500 inwoners), Simpelveld (ca. 5.500 inwoners), Schinveld (ca. 4.700 inwoners) en de kern Ubachsberg (ca. 1.500 inwoners);
- *Grensoverstijgende kenniseconomie*: een economisch systeem waarin kennis, innovatie en hoogopgeleide arbeid centraal staan, en waarin actief wordt samengewerkt met partners over de landsgrenzen heen;
- *Euregio*: geografisch gebied in Europa waarbinnen samenwerking plaatsvindt tussen Zuid-Limburg en aangrenzende Belgische en Duitse regio's, gericht op gezamenlijke economische, sociale en culturele ontwikkeling en aanpak van gedeelde opgaven;
- *RWTH Aachen University*: Rheinisch-Westfälische Technische Hochschule, Universiteit van Aken (DE);
- *Daily urban system (Parkstad-Aken)*: het gebied waarbinnen de belangrijkste dagelijkse verplaatsingen (woon- werk, studie, sport, etc.) zich afspelen, bestaande uit de Regio Parkstad en de aangrenzende Städteregion Aachen (DE);
- *Natuurinclusieve landbouw*: een landbouwvorm die voedselproductie combineert met het actief versterken en behouden van biodiversiteit, bodemkwaliteit en landschapselementen;
- *Circulariteit/ circulair*: een (economisch) systeem waarin grondstoffen, producten en materialen zo lang mogelijk worden hergebruikt, met minimale verspilling en maximale waardecreatie in gesloten kringlopen;
- *Circulaire modulaire woningen*: flexibel samenstelbare huizen die uit herbruikbare en duurzame bouwmodules bestaan, ontworpen om materiaalverspilling te minimaliseren en eenvoudig aanpasbaar of verplaatsbaar zijn;
- *Evidence based*: beleid, besluitvorming en uitvoering worden gebaseerd op systematisch verzameld wetenschappelijk bewijs, aangevuld met praktijkervaring en contextuele kennis;
- *Best practices*: een (o.a. in voorgaande Regio Deals) beproefde werkwijze of aanpak die in de praktijk succesvol is gebleken en als voorbeeld dient voor anderen in vergelijkbare situaties;
- *Human Capital Agenda*: strategisch actieplan dat zich richt op het ontwikkelen, benutten en versterken van de kennis, vaardigheden, talenten en inzetbaarheid van mensen in de Regio;
- *Regionaal grondstoffendepot*: centrale voorziening waar vrijkomende materialen en reststromen uit de regio tijdelijk worden verzameld, bewerkt en opgeslagen om hergebruik en circulaire toepassingen te bevorderen.

## Overwegingen

---

<sup>2</sup> Zie: [304-01-agenda-zuid-limburg-zuid-limburg-gaat-over-grenzen-heen.pdf](#)

1. Rijk en Regio werken samen in Regio Deals aan complexe, regionale opgaven gericht op het vergroten van de kwaliteit van leven, wonen en werken in de Regio ('brede welvaart').
2. Regio Deals beogen de samenwerking tussen overheden, onderwijs, bedrijven, maatschappelijke organisaties en inwoners in de Regio en tussen Rijk en Regio te versterken.
3. Voor de Regio Deals zijn middelen beschikbaar uit de Regio Envelop, waarbij vertrekpunt is dat de Rijksbijdrage gepaard gaat met minimaal eenzelfde bijdrage aan regionale (publieke en/of private) financiering.
4. De Regio Deals onderscheiden zich van reguliere beleidsinstrumenten door hun integrale en gezamenlijke programmatische aanpak met lerend en adaptief karakter en met financiering van zowel Rijk als Regio.
5. De Regio Deals zijn bedoeld als een tijdelijke impuls voor regionale ontwikkeling met een duurzaam effect, waarbij geleerde lessen en structurele exploitatiekosten van lange termijn investeringen worden geborgd.
6. De middelen uit de Regio Envelop voor de Regio Deals zesde tranche worden door VRO beschikbaar gesteld als specifieke uitkering op grond van het Besluit specifieke uitkering Regio Deals vierde, vijfde en zesde tranche.
7. De regio Parkstad Limburg is een regio bestaande uit zeven gemeenten (Beekdaelen, Brunssum, Heerlen, Landgraaf, Kerkrade, Voerendaal en Simpelveld) en telt ca. 260.000 inwoners. De voormalige oostelijke mijnstreek is gelegen aan de noordoostelijke zijde van Zuid-Limburg, direct grenzend aan de Städteregion Aachen;
8. De regio Parkstad Limburg is gelegen in het hart van de euregio Zuid-Limburg (centraal gelegen tussen diverse internationale luchthavens, HSL-stations en grootstedelijke gebieden als Aken, Luik, Keulen, Frankfurt en Brussel), echter wordt deze ligging nog niet volledig benut;
9. In Parkstad Limburg is sprake van een complexe meervoudige opgave in de vorm van achterstanden in de sociaal-fysieke leefomgeving en de ruimtelijk-economische structuur. De regionale opgave heeft een meervoudig karakter op thema's die met elkaar samenhangen en elkaar beïnvloeden<sup>3</sup>;
10. Daar waar in Parkstad tot dusver vooral werd ingezet op demografische krimp en bijbehorende ruimtelijk- economische en sociaal-fysieke leefbaarheidsimpact, tonen trends rondom bevolkingsopbouw en -ontwikkeling<sup>4</sup> aan dat de regio aan de vooravond staat van demografische groei, mits beleidsmatig wordt ingespeeld op de kansen die er liggen.
11. Onder de noemer 'Parkstad Limburg biedt ruimte'<sup>5</sup> slaat Stadsregio Parkstad Limburg een nieuwe weg in, waarin nadrukkelijker wordt ingezet op het versterken van het unieke euregionale karakter dat de Regio te bieden heeft - waarin demografische, persoonlijke en economische groei in een inspirerende omgeving het centrale uitgangspunt vormen. Dit vormt dan ook de centrale opgave binnen deze Regio Deal, onderverdeeld in drie deelopgaven voortkomend uit de Agenda Zuid-Limburg<sup>6</sup>.
12. De aanpak van onderstaande opgaven vormt de basis voor een toekomstbestendig Zuid-Limburg, waarin leefbaarheid wordt versterkt en brede welvaart wordt nagestreefd. Slechts de samenhang tussen sociaal-fysieke en ruimtelijk- economische investeringen kan bijdragen aan de doelstellingen en ambities zoals beschreven in de Agenda Zuid-Limburg en het nieuwe regionale narratief 'Parkstad Limburg biedt ruimte'. Hierin wordt het perspectief van de jongere, de toekomstige bewoner van de regio, waar mogelijk uitdrukkelijk meegenomen.

## Opgaven

1. *Versnellen van de transitie naar een toonaangevende, grensoverstijgende circulaire en innovatieve kenniseconomie*
  - Het verder benutten van de optimale vestigingslocatie voor bedrijven en breder vormgeven van de stedelijke samenhang tussen Parkstad en Aken vormt een kernopgave binnen deze Regio Deal.

<sup>3</sup> Zie: [Parkstad in Cijfers - Beekdaelen](#) en/ of [Leefbaarometer | Kaart](#)

<sup>4</sup> Zie (o.a.): [Parkstad in Cijfers - Dashboard Bevolking](#)

<sup>5</sup> Zie: [plbr-brochure-final-web.pdf](#)

<sup>6</sup> Zie: [304-01-agenda-zuid-limburg-zuid-limburg-gaat-over-grenzen-heen.pdf](#)

- De regio kampt met een structureel krappe arbeidsmarkt, waarbij sectoren als zorg, onderwijs, ICT en techniek zelfs als 'zeer krap' worden aangemerkt.<sup>7</sup> Tegelijkertijd leiden ontgroening en vergrijzing tot een sterkere vervangingsvraag dan het landelijk gemiddelde, die niet kan worden opgevangen door instroom van regionale schoolverlaters alleen.
- Er bevinden zich grote kansen in de doorontwikkeling van de grens-overstijgende kenniseconomie, onder meer in de verdere ontwikkeling van het grensoverschrijdend daily urban system Parkstad-Aken en het verstevigen van de positie van de Regio als 'draaischijf' in transnationale economische corridors<sup>8</sup>. Echter, deze kansen worden op dit moment nog niet volledig benut. Het verder gestalte geven aan de komst van de Universiteit Maastricht en RWTH Aachen University naar Heerlen en de versteviging van de samenwerking met grote kennisinstellingen als Brightlands binnen het Zuid-Limburgs kennislandschap zijn hierin de kernopgave.
- Parkstad heeft te maken met grootschalige uitdagingen en transformatieopgaven op het terrein voorzieningen, retail, economie en werken.<sup>9</sup>
- Het MKB in Parkstad staat voor uitdagingen, waaronder bedrijfsopvolging en het vertalen van opgaven zoals verduurzaming, digitalisering en circulariteit.
- In Zuid-Limburg is ruim 25% van alle werkgelegenheid geconcentreerd op bedrijventerreinen.<sup>10</sup> De markt vraagt om ruim 110 hectare nieuwe kavels, die grotendeels gerealiseerd kunnen worden via herstructurering. Hierbij moeten opgaven zoals netcongestie, stikstof, verduurzaming, bereikbaarheid en de arbeidsmarkt in samenhang worden aangepakt, binnen de context van schaarse ruimte.
- Zuid-Limburg staat voor grote maatschappelijke opgaven zoals de transitie van industrie, landbouw en woningbouw. Deze transitie bieden kansen voor een duurzame toekomst en versterking van de brede welvaart, maar bij stagnatie dreigt juist afbreuk. In Parkstad/Zuid-Limburg wordt de circulaire economie ingezet als motor voor grensoverschrijdende kennisontwikkeling, innovatief ondernemerschap en gebiedsontwikkeling.<sup>11</sup>

## 2. Versterking van het unieke landschap met een duurzaam economisch perspectief en kwaliteit van leven

- Door de onzekerheid waar agrariërs mee te maken hebben aangaande de toekomstbestendigheid van hun bedrijf staat indirect ook de leefbaarheid en brede welvaart in de landelijk gelegen woonkernen in steeds grotere mate onder druk.
- Gedurende de afgelopen jaren is in het kader van het voormalige Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) reeds het initiatief genomen om middels een gebiedsgerichte aanpak in de gebieden Schimmert-Ravensbosch, Ransdalerveld en Eyserbeek uitvoering te geven aan de visie 'Perspectief in Zuid-Limburg, een gemeentelijke visie op de transitie van het landelijk gebied'<sup>12</sup>. Niet 'slechts' de klimaatopgaven worden in deze visie beoogd om aan te pakken, maar juist ook de sterke link met thema's als sociaaleconomische ontwikkeling, duurzaamheid, recreatie en wonen.

## 3. Het ombuigen van sociaaleconomische achterstanden naar landelijk gemiddeld niveau

- De overgrote meerderheid van de bevolking van de regio Parkstad scoort bovengemiddeld

<sup>7</sup> Zie o.a.: UWV (2024.) *Regio in Beeld: Zuid-Limburg*.; [Parkstad in Cijfers – banen en vestigingen](#) & [Parkstad in Cijfers – Arbeidsdeelname](#). Voor Parkstad geldt dat het aantal banen sinds 2016 gestaag toeneemt en de beroepsbevolking tegelijkertijd stagneert of zelfs licht afneemt.

<sup>8</sup> Voor Trinationale Arbeitsgemeinschaft Charlemagne Grenzregion Geschäftsordnung kan contact worden opgenomen met Parkstad Limburg

<sup>9</sup> Zie (o.a.): bovenstaande bronnen (voetnoot 3)

<sup>10</sup> Bron: Etal (2024). *Parkstad aan het Werk*.

<sup>11</sup> Zie: [perspectief in z-l gemeentelijke visie op transitie landelijk gebied.pdf](#)

<sup>12</sup> Zie: [https://archieff12.archiefweb.eu/archives/archiefweb/20240415094557/https://cuatro.sim-cdn.nl/beekdaelen94082c/uploads/perspectief\\_in\\_z-l\\_gemeentelijke\\_visie\\_op\\_transitie\\_landelijk\\_gebied.pdf?cb=zBzjBnQd](https://archieff12.archiefweb.eu/archives/archiefweb/20240415094557/https://cuatro.sim-cdn.nl/beekdaelen94082c/uploads/perspectief_in_z-l_gemeentelijke_visie_op_transitie_landelijk_gebied.pdf?cb=zBzjBnQd)

negatief op indicatoren als leefbaarheid en veiligheid, leegstand, woningwaarde, gebruik van sociale voorzieningen, afstand tot de arbeidsmarkt, gezondheid, teruglopend voorzieningenniveau, schuldenproblematiek en opgroeien in armoede.<sup>13</sup>

- In de regio Parkstad is sprake van een ongelijke verdeling van de sociaal-fysieke leefbaarheidsproblematiek. Deze is geconcentreerd in specifieke gebieden.<sup>14</sup>
- Meerdere generaties achter elkaar leven op of onder het bestaansminimum en in zwakke wijken neemt de veerkracht steeds verder af.
- Deze kwetsbare sociaaleconomische positie (laag inkomen, geen of laaggeschoold werk, schulden, werkloosheid) heeft een sterk intergenerationeel karakter, en gaat vaak gepaard met problemen zoals drugsgebruik, criminaliteit, ondermijning en (chronische) gezondheidsproblemen.<sup>15</sup>
- Parkstad heeft te maken met grootschalige uitdagingen en transformatieopgaven op het terrein van wonen, onderwijs, gezondheid en veiligheid.<sup>16</sup>

## **Relatie tot eerdere Regio Deals en andere Regio Deals**

De invulling en inzet binnen de Regio Deal Parkstad Limburg III bouwt voort op de doelstellingen en programma's voortkomend uit Regio Deal Parkstad Limburg I en Regio Deal Parkstad Limburg II en biedt de mogelijkheid om de reeds gestarte aanpak voort te zetten, zoals verderop wordt beschreven onder diverse themalijnen, bijvoorbeeld waar het gaat om de integrale gebiedsgerichte aanpak of de versterking van de regionale economie. Tevens draagt deze invulling bij aan het behalen van de doelstellingen die in het kader van Nationaal Programma Vitale Regio's zijn gesteld door de regio.

Met de Regio Deals Zuid-Limburg, Midden-Limburg en Noord-Limburg samen wordt gewerkt aan de totstandkoming van een gezamenlijk monitoringsinstrument en een lerende aanpak ten aanzien van de wicked problems die worden ervaren in de aanpak van complexe opgaven in de regio's.

## **Komen het volgende overeen:**

### **Artikel 1 – Doelen**

Met deze Regio Deal wordt ingezet op de volgende doelen, allen onderdeel van de Agenda Zuid-Limburg<sup>17</sup>:

1. Verder gestalte geven aan een grensoverstijgende kenniseconomie op de schaal van Zuid-Limburg, aangevuld met een aantal subregionale accenten;
2. Versterken van de leefbaarheid in het landelijk gebied;
3. Het wegwerken van achterstanden in kwetsbare wijken en kernen waar de brede welvaart aantoonbaar onder druk staat, volgens de reeds in Regio Deal Parkstad Limburg II gestarte gebiedsgerichte aanpak – om zo op de sociaal-fysieke leefbaarheidsindicatoren op het gemiddelde niveau in Nederland te komen.

### **Artikel 2 – Afspraken**

Afhankelijk van hun rol en bijdrage zetten Partijen zich per programmalijn in om in de doelen te realiseren. Iedere programmalijn heeft een specifieke aanpak.

---

<sup>13</sup> Zie (o.a.): [RIVM gezondheidsmonitor](#), [Leefbaarometer](#), [Atlas voor Gemeenten](#), [CBS monitor Brede Welvaart \(regionaal\)](#), [SES-WOA-scores \(CBS\)](#), [CBS Dashboard Schuldenproblematiek](#), [Parkstad in Cijfers](#), [Regiokompas Brede Welvaart \(PON|Telos\)](#), [CBS jeugdmonitor](#), [CBS voorzieningen](#), [Woonmonitor 2024 – provincie Limburg](#)

<sup>14</sup> Zie (o.a.): de [Leefbaarometer](#), [Regio Deal Parkstad in Cijfers](#), [Wijk- en Buurtgegevens - Parkstad in Cijfers](#), [CBS Kerncijfers wijken en buurten](#)

<sup>15</sup> Zie (o.a.) [Openbare orde en veiligheid – Parkstad in Cijfers](#); [Criminaliteit – Regio Deal Parkstad in Cijfers](#); [Rapport Concentratie van Armoede – NPHLN](#); [Rapport Intergenerationele overdracht van armoede - Neimed](#)

<sup>16</sup> Zie (o.a.): bovenstaande bronnen (voetnoot 3)

<sup>17</sup> Zie: [304-01-agenda-zuid-limburg-zuid-limburg-gaat-over-grenzen-heen.pdf](#)

*Programmaliijn 1 Verder gestalte geven aan een grensoverstijgende kenniseconomie op de schaal van Zuid-Limburg, aangevuld met enkele accenten specifiek van toepassing op Stadsregio Parkstad Limburg ('Parkstad-accenten')*

1. Regio Deal Zuid-Limburg I en Regio Deal Parkstad Limburg III zetten in op het samen programmeren en investeren, waarvoor een gezamenlijk 'programmeerteam Zuid-Limburg' wordt opgericht (in samenwerking met Stadsregio Parkstad Limburg en (partner) stichting Samenwerking Zuid-Limburg). Dit programmeerteam stelt een gezamenlijk afwegingskader op voor inhoudelijke beoordeling, proces en procedure om aanvragen voor bijdragen uit de Regio Deals te behandelen en voor te bereiden voor besluitvorming. I&W, OCW en SZW zijn bij concrete vragen vanuit het programmeerteam aanspreekbaar en indien het thema's betreft aansluitend bij het specifieke departement sluiten zij aan bij (bestuurlijk) overleg. Voor concrete vragen over het stimuleren van kenniseconomie met financiële instrumenten kan het programmeerteam terecht bij een daartoe aangewezen contactpersoon bij EZ.
2. De volgende thema's worden in samenhang geprogrammeerd:
  - a. Talentrijke regio
  - b. Ruim baan voor ondernemerschap: aanpak MKB
  - c. Aantrekkelijk vestigingsklimaat: bedrijventerreinen
  - d. Circulaire economie
  - e. Parkstad-accent: Medlands Parkstad
  - f. Parkstad-accent: Oostflank Brunssum
  - g. Parkstad-accent: Grensoverstijgende samenwerking
3. Als in dit convenant staat 'programmeerteam Zuid-Limburg' dan kan deze aanduiding gelezen worden als een afspraak die Stadsregio Parkstad aangaat.
4. Genoemde kennisinstellingen en economische partners (zoals Universiteit Maastricht, Brightlands Medlands en Hogeschool Zuyd) zijn partner als onderdeel van de Brede Maatschappelijke Coalitie<sup>18</sup>.
5. *Thema 1 Talentrijke Regio.* Om een bredere economische schaa sprong mogelijk te maken is een structurele en gerichte investering in 'human capital' noodzakelijk.
  - a. Het programmeerteam Zuid-Limburg formuleert en voert, in afstemming en samenhang met de (ontwikkelingen in de) arbeidsmarktregio, een Human Capital Agenda uit met overheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven, gericht op het duurzaam binden van talent (zowel uit de regio als van daarbuiten).
  - b. Tevens legt de Regio 'gesteund door' of in samenwerking met SZW de aansluiting en verbinding met de infrastructuur van de arbeidsmarktregio via het Regionaal Beraad, de meerjarenagenda (in ontwikkeling) en activiteiten in de Werkcentra in de regio.
  - c. EZ deelt inhoudelijke kennis met het programmeerteam Zuid-Limburg ten behoeve van het opstellen en uitvoeren van Human Capital Agenda. De Human Capital Agenda is in 2026 gereed waarna een eerste uitvoeringsfase start.
  - d. Het programmeerteam Zuid-Limburg verkent met de kennisinstellingen (ten minste Universiteit Maastricht, Zuyd Hogeschool, Vista) en in afstemming met de economic board, op welke wijze de (eu)regionale kennisinfrastructuur kan worden versterkt, resulterend in projecten die bijvoorbeeld gericht kunnen zijn op het samen met Brightlands en het bedrijfsleven toepassen van kennis en innovatie (valorisatie) bij urgente economische en maatschappelijke opgaven in de techniek, zorg, circulaire economie, digitalisering en AI.
  - e. OCW erkent de belangrijke rol die anderstalig opleidingsaanbod kan spelen in de regio en blijft hiertoe de ruimte bieden. OCW zet zich in om administratieve en juridische belemmeringen die een goede samenwerking met het buurland op het gebied van onderwijs in een grensregio in de weg staan, weg te nemen, zodat hier een vol operationeel kennis-ecosysteem kan ontstaan. Dit geldt ook voor het beter ontsluiten van het mbo- en hbo-onderwijsaanbod in de grensregio voor jong talent.

---

<sup>18</sup> Partners Brede Maatschappelijke Coalitie (BMC), zie: [284 steunverklaringen rd in beeldmerken.pdf](#)



- f. Het programmteam Zuid-Limburg ontwikkelt, in afstemming en samenhang met de (ontwikkeling in de) arbeidsmarktregio, een meerjarig programma met het Voortgezet Onderwijs (vo)/ Voortgezet Speciaal Onderwijs (vso)/ Praktijkonderwijs (pro) om jong talent vroegtijdig te verbinden aan het (eu)regionale bedrijfsleven via stages, bedrijfsbezoeken en onderzoeksopdrachten. In navolging van de Educatieve Agenda Parkstad en de educatie agenda Maastricht verbreden en versterkt de Regio deze aanpak en schalen op in Zuid-Limburg<sup>19</sup>.
  - g. OCW ondersteunt de voorbereiding van jongeren op de toekomst en de arbeidsmarkt door randvoorwaarden te creëren, zoals door digitale geletterdheid in het curriculum wettelijk te verankeren, door digitale vaardigheden te versterken en verantwoorde AI-ontwikkeling in het funderend onderwijs te stimuleren via het Nationaal Onderwijslab AI. Dit gezamenlijke initiatief van OCW en EZ ontwikkelt in co-creatie met scholen, wetenschap en bedrijfsleven pedagogisch verantwoorde AI-producten, vergroot de kennis over verantwoorde AI-implementatie en versterkt een gezond Nederlands EdTech-ecosysteem, met partners zoals Brightlands. Vanuit Npuls wordt gewerkt aan het veilig, juist en verantwoord inzetten van AI in het vervolgonderwijs. OCW ondersteunt hierbij de benodigde samenwerking en kennisdeling met de verschillende partners.
  - h. EZ deelt inhoudelijke kennis met het programmteam Zuid-Limburg ten behoeve van het meerjarige programma.
6. *Thema 2 Ruim baan voor ondernemerschap - aanpak MKB*
- a. Het programmteam Zuid-Limburg werkt aan versterking van MKB-productiviteit door koppeling aan Brightlands-innovaties en de productiviteitsagenda van EZ (Nationale Technologie Strategie en groeimarkten), inclusief projecten zoals Innovation Power House MKB waarbij het MKB door Brightlands wordt geïnformeerd, geadviseerd en gefaciliteerd bij renderende investeringen in data science en AI;
  - b. Het programmteam Zuid-Limburg informeert jongeren vroegtijdig over ondernemerschap en werkt, in samenwerking met kennisinstellingen en platforms Chill en de Brightlands Start-up League, aan een stimuleringsprogramma met focus op tekortsectoren en de Brightlands-thema's (gezondheid & health, circulaire chemie, AI en data science).
  - c. Het programmteam Zuid-Limburg bereidt de opschaling van het succesvolle 'AmbitieuusMKB046'<sup>20</sup> voor MKB in Sittard-Geleen naar de hele regio voor.
  - d. EZ zorgt voor een optimale aansluiting op de nationale actieagenda MKB-dienstverlening onder meer via het kennisnetwerk.
7. *Thema 3 Aantrekkelijk Vestigingsklimaat - Bedrijventerreinen*
- a. Het programmteam Zuid-Limburg ontwikkelt een regionale strategie en herstructureringsprogramma voor bedrijventerreinen gericht op maximale maatschappelijke en economische impact (bedrijven van regionale meerwaarde, de aansluiting op de bestaande regionale economie en kansrijke sectoren en de inpassing in de energie- en mobiliteitsinfrastructuur), waartoe de mogelijke inzet van een revolverend fonds wordt verkend.
  - b. De regio (stichting Samenwerking Zuid-Limburg en/of Stadsregio Parkstad Limburg) zal actief deelnemen aan de werkgroep Ruimte van de Krachtenbundeling.
  - c. IenW ondersteunt verduurzaming en circulaire opgaven op bedrijventerreinen via de werkgroep van de Krachtenbundeling.
8. *Thema Circulaire economie.* De programmatische aanpak circulaire economie richt zich op zowel de gebouwde als de landelijke omgeving:
- a. Het programmteam Zuid-Limburg, voert met Universiteit Maastricht een intergemeentelijk traject uit om materiaal-, water-, energie- en voedingskringlopen te sluiten, met focus op circulair bouwen en biobased materialen, mede in relatie tot de

<sup>19</sup> [266-educatieve-agenda-parkstad-def-opmaak.pdf](#)

<sup>20</sup> [Over Ambitieuus MKB046 | Ambitieuus MKB046](#)

woningbouwopgave.

- b. Stadsregio Parkstad richt in samenwerking met de gemeenten en kennispartners die deelnemen aan de Brede Maatschappelijke Coalitie (zoals Hogeschool Zuyd) een regionaal grondstoffendepot in; opzetten van pilots en de implementatie van een digitaal beheersysteem gericht op strategisch voorraadbeheer voor herbruikbare materialen in de openbare ruimte.
- c. Het programmateam Zuid-Limburg zet, in samenwerking met programma's voor landelijk gebied en landschap, een Limburgs vezelgewassenakkoord op voor biobased bouwmaterialen. Hierbij wordt nadrukkelijk de verbinding gezocht met programmaliijn 2 'versterken van de leefbaarheid in het landelijk gebied'.
- d. Het programmateam Zuid-Limburg zet in op de opschaling van circulaire modulaire woningen in samenwerking met woningcorporaties, gemeenten en het MKB (triple helix) voor de verdere doorontwikkeling, toepassing en opschaling van deze woningconcepten. Onderwijsinstellingen Zuyd Hogeschool en Universiteit Maastricht zorgen voor kennisontwikkeling, leerlijnen en praktische instroom op de arbeidsmarkt.
- e. De Regio, vertegenwoordigd door gemeente Maastricht, draagt actief bij in de Krachtenbundeling werkgroep Ketens, en zal, vertegenwoordigd door stichting Samenwerking Zuid-Limburg en/of Parkstad Limburg zitting nemen in de werkgroep kennisdeling.
- f. IenW deelt kennis over de circulaire economie via de werkgroep kennisdeling van Krachtenbundeling<sup>21</sup> waar zowel Regio als Rijk zitting hebben, samen met andere werkgroepleden.
- g. EZ zorgt voor kennisdeling op het vlak van publiek-private samenwerking ter bevordering van de circulaire economie

#### 9. *Thema 5 Medlands Parkstad*

- a. Stadsregio Parkstad spant zich in om de triple helix samenwerking tussen de med-tech bedrijven, kennisinstellingen en overheden, die is verankerd in de stichting Medlands Parkstad, verder uit te bouwen en te bestendigen;
- b. Stadsregio Parkstad werkt in samenwerking met de Stichting Medlands, specifiek voor onderwijs- arbeidsmarkt, een aanpak uit om te investeren in (nieuwe) opleidingen of onderzoeken bij/van de kennisinstellingen (MBO, HBO, WO) die passen bij de uitdagingen van het bedrijfsleven, en draagt daarbij zorg voor de aansluiting bij en de samenhang met de meerjarige programmering voor VO/VSO/PRO.

#### 10. *Thema 6 Oostflank Brunssum*. De Oostflank Brunssum is een ontwikkelingsgebied van ca. 400 ha en kent veel potentie. Niet alleen op het vlak van natuur, landschap, toerisme en ruimtelijke kwaliteit maar vooral ook als werklocatie.

- a. Stadsregio Parkstad programmeert en realiseert samen met de gemeente Brunssum een of meerdere ruimtelijk-economische interventies op de Oostflank in Brunssum, die recht doen aan de brede (regionale) ontwikkelpotentie van het gebied, waarbij de focus ligt op de thema's werken/economie en toerisme;

#### 11. *Thema 7 Grens-overstijgende samenwerking*. De Regio zet een nieuwe stap in de grens-overstijgende samenwerking als motor voor duurzame economische groei.

- a. Stadsregio Parkstad ontwikkelt een Euregionaal Kenniscluster Heerlen. Stadsregio streeft naar optimale integratie van het onderwijsaanbod van de RWTH Aachen, Universiteit Maastricht en Zuyd Hogeschool, met het New Regional Bauhaus<sup>22</sup> in Heerlen als fysieke hublocatie. RWTH, UM en Zuyd gaan compatibele onderwijsmodules en onderzoeksprogramma's rondom regionale en stadsontwikkeling ontwikkelen die in

---

<sup>21</sup> <https://www.nederlandcirculairin2050.nl/documenten/2025/03/20/krachtenbundeling-rijk-regio-circulaire-economie-2025-2026>

<sup>22</sup> Zie : [NRB – New Regional Bauhaus](#)



- Heerlen hun standplaats hebben;
- b. Stadsregio Parkstad sluit zich, samen met regionale AI-partners waaronder de Brightlands Smart Services Campus, aan bij de AI Alliantie<sup>23</sup> in Aken en haakt hiermee aan bij de komst van de JUPITER AI factory in Jülich<sup>24</sup>. De Regio ontwikkelt zich zo tot één van Europa's grootste AI-ecosystemen. De regio stimuleert de ontwikkeling van AI-toepassingen voor verschillende sectoren: van de medische wetenschap en de zorg, tot veiligheid, regionale transformatie en het MKB;
  - c. Stadsregio Parkstad werkt aan een euregionale onderwijsagenda rondom de Einsteintelecoop. Hiervoor ontwikkelt de regio in samenwerking met kennispartners breed toegankelijke en inclusieve onderwijsmethodes voor basis- en middelbare scholieren, waarbinnen het in Kerkrade gevestigde Einstein Telescope Education Center een centrale rol speelt. Hierdoor ontstaat er een lokaal opgeleide generatie van techneuten, ingenieurs en wetenschappers;
  - d. EZ zet zich in om grensoverschrijdende en overstijgende samenwerkingen op het gebied van strategische onderwerpen als AI-technologie te bevorderen binnen het kader van de algemene beleidsinzet van EZ voor grensoverschrijdende (economische) samenwerking in Nederlandse grensregio's als motor van de Nederlandse en Europese economie;

#### *Programmalijn 2 Versterken van de leefbaarheid in het landelijk gebied*

12. Binnen deze tweede programmalijn 'landelijk gebied' wordt de reeds beoogde gebiedsgerichte aanpak voortgezet met een focus op nieuwe verdienmodellen die bijdragen aan zowel groenblauwe doelstellingen als leefbaarheidsopgaven in de landelijke kernen - aansluitend op de Agenda Zuid-Limburg. Tevens ligt de focus op het onderzoeken van nieuwe werkwijzen en instrumenten.
  - a. Stadsregio Parkstad is, onder coördinatie van haar Bestuurscommissie Ruimte en Mobiliteit, inhoudelijke trekker deze programmalijn, in gedeelde verantwoordelijkheid van de drie landelijke gemeenten in de Regio: Beekdaalen, Voerendaal en Simpelveld. Deze partijen werken samen aan de realisatie van gestelde doelen per deelgebied voortkomend uit de visie op het landelijk gebied;
  - b. Stadsregio Parkstad werkt aan:
    - De transitie naar natuur-inclusieve landbouw;
    - Verbetering van leefbaarheid middels sturing op voormalige agrarische bebouwing. Het landelijk gebied omvat veelal bebouwing met monumentale of karakteristieke waarden, waarbij behoud en eventuele herbestemming zorgt voor de versterking van de leefbaarheid en beleving binnen dit gebied. Versterking van deze gebieden zorgt er ook voor dat deze gebieden minder vatbaar worden voor ondermijning door een toekomstbestendig economisch perspectief te bieden.
    - Organiseren behoud en versterking van holle wegen (en andere elementen) als unieke, karakteristieke landschapselementen met meervoudige doelstellingen en organiseren langjarige pps-constructies in deze ten behoeve van behoud en versterking.
  - c. Stadsregio Parkstad en gemeenten Beekdaalen, Voerendaal en Simpelveld, toetsen welke aanpak en welk instrumentarium het meest efficiënt werkt bij de uitvoering van gestelde doelen. Per deelgebied wordt in dit kader gebruik gemaakt van andere uitvoeringsinstrumenten om in deze eerste fase een helder beeld te krijgen van de meest doelmatige aanpak;
  - d. Stadsregio Parkstad organiseert, samen met de gemeenten Beekdaalen, Voerendaal en Simpelveld, een adequate projectstructuur, waarbinnen uitvoeringskracht en kennisuitwisseling centraal staan. De stuurgroep landelijk gebied vormt de schakel tussen de nieuwe projectstructuur en de BC Ruimte & Mobiliteit;
  - e. LVVN spant zich in om de beoogde gebiedsgerichte aanpak te versterken, door nationale meekoppel- en financieringskansen actief te communiceren naar de regio.

<sup>23</sup> Zie: [Foundation of AI Alliance Aachen \(AAA\) | AI | RWTH Aachen University | EN](#)

<sup>24</sup> Zie: [Europe's AI Booster: JUPITER AI Factory Brings Exascale Power to Business and Science | RWTH Aachen University | EN](#)

*Programmalijn 3 Het wegwerken van achterstanden in kwetsbare wijken en kernen waar de brede welvaart onder druk staat.*

13. Hier wordt de aanpak voortgezet die in Regio Deal Parkstad Limburg II is ontwikkeld. Er wordt ingezet op:

1. Sociaaleconomische structuurversterking
2. Veiligheid
3. Wonen
4. Winkelgebieden

*Thema 1 Sociaaleconomische structuurversterking*

Sociaaleconomische structuurversterking is een centraal element in de integrale, gebiedsgerichte aanpak van de acht geselecteerde focusgebieden. Met de middelen uit de Regio Deal wordt expliciet gefocust op preventie en meer kansengelijkheid.

- a. Stadsregio Parkstad zet de aanpak Kansrijke Start<sup>25</sup> voort in 2027 en 2028. Tevens wordt deze aanpak verder uitgebreid met bewezen effectieve interventies gericht op het vergroten van bestaanszekerheid voor (jonge) ouders en het versterken van de pedagogische basis. Dit in samenwerking met de 7 Parkstadgemeenten, de GGD en diverse kind en jeugd-partners. Het programmateam Kansrijke Start in Parkstad, onder leiding van een projectleider, is verantwoordelijk voor de uitvoering. Om resultaten te kunnen behalen zal VWS de landelijke aanpak Kansrijke Start via de Regeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023– 2026 middelen blijven ondersteunen. Stadsregio Parkstad blijft ernaar streven dat de onderwijsprestaties van jongeren op minimaal het gemiddelde Nederlandse niveau komen, meer jongeren (economisch & maatschappelijk) mee kunnen doen in de samenleving, en meer jongeren behouden worden voor de regio.
- b. Stadsregio Parkstad zal, in samenwerking tussen gemeenten, onderwijsbesturen, kind- en jeugdpartners, de huidige Rijke Schooldag/ GBT-scholen in schooljaar '27- '28, '28-'29 en '29-'30 voortzetten. De projectgroep Rijke Schooldagen/ GBT is verantwoordelijk voor de voorbereiding en implementatie hiervan. Hierbij wordt rekening gehouden met de SPUK/ het programma School & Omgeving. OCW denkt positief kritisch mee over de effectieve inzet van middelen voor de Rijke Schooldag, GBT en Schoolmaaltijden;
- c. Stadsregio Parkstad stuurt, vanuit de Educatieve Agenda Parkstad (EAP<sup>26</sup>), binnen de regiegroep brede talentontwikkeling de inzet van educatieve partners van buiten het onderwijs aan die eraan kunnen bijdragen dat werkdruk verlaagd wordt en leerdoelen worden behaald;
- d. Stadsregio Parkstad zal actielijnen van de EAP uitvoeren, waarbij het perspectief van de jongeren zelf wordt meegenomen, en het meten van de impact van de uitvoering, via de Parkstad Monitor O&K<sup>27</sup> in samenwerking met de 7 Parkstadgemeenten en diverse kind- en onderwijspartners die ook deelnemen aan de Brede Maatschappelijke Coalitie. De coördinatie van de EAP en de Monitor O&K is belegd bij de Regio, het uitvoeren van de (afspraken in de) EAP is de verantwoordelijkheid van de 7 gemeenten, de onderwijs- en kind-partners, Het overzicht van aangesloten Onderwijs en Kindpartners is opgenomen in de EAP;
- e. Stadsregio Parkstad stimuleert samenwerking met de onderwijsregio Limburg po/vo/mbo<sup>28</sup>;
- f. Om jong talent uit de regio maximaal te behouden en nieuw talent aan te trekken wordt een vervolg gegeven aan de programmatische aanpak Loopbaan en beroepsoriëntatie in het vo. Deze aanpak loopt via lijn 1: grens-overstijgende kenniseconomie en wordt opgepakt in de triple helix tussen overheid, het onderwijs en het bedrijfsleven. Bestuurlijke verantwoordelijkheid is belegd bij de voorzitters van de Regionale bestuurscommissies in samenwerking met de bestuurders van het voortgezet onderwijs

<sup>25</sup> Zie: [Knooppunt Kansrijke Start: informatie en aanmelding | Trendbreuk Zuid-Limburg](#)

<sup>26</sup> Zie: [Educatieve Agenda Parkstad](#)

<sup>27</sup> Zie: [Monitor Onderwijs en Kindontwikkeling - Inleiding - Beekdaelen](#)

<sup>28</sup> Zie: [onderwijsregio Limburg po/ vo/ mbo](#)

(Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs en Stichting Voortgezet Onderwijs Parkstad Limburg) en het bedrijfsleven;

- g. Naast het voortzetten van bovengenoemde evidence based aanpakken, wordt de bredere programmatische aanpak vanuit Sociaaleconomische Structuurversterking die in de Regio Deal Parkstad Limburg II is ingezet zo veel mogelijk voortgezet;
- h. Stadsregio Parkstad zoekt binnen deze Regio Deal nadrukkelijk inhoudelijk aansluiting bij de opgaven en doelstellingen uit het regiobeeld en regioplan Zuid-Limburg uit het Integraal Zorg Akkoord (IZA)<sup>29</sup>, het Gezond en Actief leven Akkoord (GALA)<sup>30</sup> en het Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord (AZWA)<sup>31</sup>. VWS levert een inspanning en ondersteuning door de regionale opgave integraal te blijven bekijken;
- i. Stadsregio Parkstad zal onderzoeken hoe zorg, ondersteuning en preventie op een andere, innovatieve manier kunnen worden geboden, mede gelet op de casus Zuyderland Heerlen. Bovendien bestaat via deze casus ook nadrukkelijk verbinding met het thema Talentrijke Regio uit Programmalijn 1 onder meer via het IZA Transformatieplan Zorg- en Welzijn en het LOB-programma.

### *Thema 2 Veiligheid*

De afgelopen jaren is met behulp van Regio Deal middelen reeds fors geïnvesteerd in de aanpak van de leefbaarheid en veiligheid. Speerpunten van deze inzet waren gericht op intensivering van de integrale samenwerking tussen gemeenten, politie, openbaar ministerie, woningcorporaties, welzijnswerk, het RIEC en anderen. Die gezamenlijke inzet vindt haar weerslag in enkele robuuste programma's die om een lange adem vragen. In samenhang met interventies op het gebied van wonen, werk en onderwijs, wordt verder gewerkt aan een structurele verbetering van de veiligheid en de leefbaarheid.

- a. Stadsregio Parkstad continueert de Preventieve Aanpak Jeugdcriminaliteit: het voorkomen én aanpakken van jeugdcriminaliteit. Hierbij wordt extra ingezet op voortijdig schoolverlaters: zo worden met behulp van IPTA-coaches kwetsbare jongeren begeleid naar werk of studie. Ook wordt extra procesregie ingezet gericht op de samenhang binnen het Project Veiligheid in- en om scholen (VIOS), en de Integrale Jeugd Aanpak Parkstad, en worden concrete afspraken gemaakt m.b.t. intensieve/integrale samenwerking tussen ketenpartners uit domeinen veiligheid-onderwijs-welzijn-zorg.
- b. Stadsregio Parkstad continueert de Aanpak Sociaal Veilig: het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in focuswijken. De Regio gaat de integrale gebiedsgerichte samenwerking versterken. Hierbij wordt méér aan de voorkant geïntervenieerd bij de - veelal forse- problematiek door samenwerking van zorg- welzijns- én veiligheidspartners (repressie en preventie), komen per wijk integrale casusbesprekingen voor zowel de problematiek vóór (=fysieke leefomgeving) als achter de voordeur en krijgen bewoners een steeds grotere rol.
- c. JenV deelt kennis en netwerk om de Aanpak Sociaal Veilig te ondersteunen. Specifiek voor de preventie van jeugdcriminaliteit ziet JenV erop toe dat er goede verbindingen blijven met Preventie met Gezag in Heerlen, Brunssum en Kerkrade. Voor de aanpak van ondermijning ziet JenV erop toe dat er een goede samenwerking blijft met het RIEC.
- d. Stadsregio Parkstad continueert Het ACT! Interventieteam: het versterken van de aanpak van ondermijning. Dit team voert frequent en intensief bestuursrechtelijke controles uit. Tevens worden Intergemeentelijke Bestuurlijke Handhavingsteams ingericht die bestaan uit een intergemeentelijke samenwerking van ondermijningsboa's en toezichthouders. Ook wordt een Regionaal Informatieknooppunt Parkstad ingericht.
- e. JenV deelt ervaringen en expertise op het gebied van Veilig Ontwerp en Beheer, ten behoeve van de aanpak van de openbare ruimte in de verschillende gemeenten.

---

<sup>29</sup> Zie: [integraal-zorg-akkoord.pdf](https://open.overheid.nl/documenten/ronl-e8e739b2e77bf92b7bfed78d4569ae4ecbce8dac/pdf)

<sup>30</sup> Zie: <https://open.overheid.nl/documenten/ronl-e8e739b2e77bf92b7bfed78d4569ae4ecbce8dac/pdf>

<sup>31</sup> Zie: <https://open.overheid.nl/documenten/08462f05-243d-4da4-898b-6473808011ca/file>

### Thema 3: Wonen

Fysieke ingrepen aan woningen, in wijken en nieuwbouw van woningen blijken vaak een belangrijke eerste schakel te zijn voor een bredere herstructureringsaanpak die leidt tot meer balans in de opbouw van wijken. Voor de fysieke ingrepen is met ondersteuning van het Rijk een grootschalig programma tot stand gekomen, dat in de meest kwetsbare wijken een grote impact op de leefbaarheid en de veerkracht van de inwoners in de regio zal hebben. Deze aanpak krijgt een vervolg via bijdragen uit de Realisatiestimulans. De regio zal tevens aanvragen opstellen en indienen voor de (vernieuwde) Woningbouwimpuls, de Stimuleringsregeling Flex- en Transformatiewoningen en de Stimuleringsregeling Zorggeschikte woningen. Het is echter zaak om met ondersteuning van het volkshuisvestelijk instrumentarium trends, die de regio verder verzwakken, te doorbreken. Zo wordt tussen 2025 en 2028 concreet gestuurd op de volgende componenten:

- a. Onder regie van Stadsregio Parkstad wordt ingezet op de continuering en intensivering van de inzet van de VoorzieningenWijzer tot en met 2028 door de corporaties, de gemeenten en de partners met als doel het verhogen van het besteedbaar inkomen van kwetsbare gezinnen, ter bestrijding van de armoede- en schuldenproblematiek van bewoners met een laag inkomen en reductie van de kwetsbaarheid.
- b. Door het hoge aandeel goedkope woningen wonen in Parkstad relatief veel kwetsbare mensen in concentraties bij elkaar. Volkshuisvestelijke instrumenten worden ingezet in om gebieden met veel sociale problematiek te beschermen tegen de instroom van nog meer kwetsbare doelgroepen. Vanuit nieuwbouw en herstructurering wordt gewerkt aan een gezonde opbouw van de wijken.<sup>32</sup>

Het gaat om de volgende interventies:

- Onder regie van de Bestuurscommissie Wonen & Herstructurering wijst Stadsregio Parkstad locaties aan, die, in lijn met de Regionale Prestatieafspraken Parkstad Limburg 2024 – 2028, tijdelijk dienen te worden 'ontzien' van de huisvesting van mensen in een kwetsbare situatie;
- De gemeenten Heerlen, Brunssum en Kerkrade zijn voornemens om toepassing van de Wbmgp aan te vragen bij het VRO en zetten, ook met Regio Deal Parkstad Limburg III, in op de implementatie en het ten uitvoer brengen van deze wet;
- Stadsregio Parkstad stelt, onder regie van de Bestuurscommissie Wonen & Herstructurering een (regionale) huisvestingsverordening op. Onderdeel van deze (regionale) huisvestingsverordening is een door het Bestuurlijk Gremium Wonen, Welzijn en Zorg opgestelde (regionaal afgestemde) urgentieregeling;
- Stadsregio Parkstad benut de middelen van Regio Dea Parkstad Limburg IIII voor het implementeren van een regionale beleidsaanpak voor nieuw beleid/instrumentarium om te komen tot gezonde en sterke gemeenschappen. Het motto luidt: investeren, koesteren en reguleren. Investeren in de gemeenschappen die het hard nodig hebben, koesteren van onze eigen inwoners die nu nog te vaak onze wijken verlaten en reguleren van de concentratie van armoede van buiten de regio Parkstad. Onderdeel is de instrumentontwikkeling van een Transformatie- en investeringsfonds gekoppeld aan dit instrumentarium, als katalysator van sterkere gemeenschappen.

Daarnaast wordt ingezet op behoud van sociale stijgers én de instroom van 'sterke schouders', door het versnellen van de woningbouwproductie, waardoor vernieuwing in de woningmarkt optreedt:

- Stadsregio Parkstad benut de middelen uit deze Regio Deal om nieuwe publiek-private en publiek- publieke samenwerkingsvormen te verkennen (bijvoorbeeld een Wijkontwikkelingsmaatschappij of een regionaal grondbedrijf) en in de praktijk te brengen om de aanpak van de herstructurerings- en nieuwbouwopgaven te versnellen en belangen, capaciteit, kennis, kunde en kracht te bundelen;
- Stadsregio Parkstad zet vanuit de middelen van deze Regio Deal in op het versnellen van de woningbouw door bij te dragen aan het organiseren van de versterking van menscapaciteit bij gemeenten, door de samenwerking tussen

---

<sup>32</sup> Zie: [Regionale Woonvisie Parkstad Limburg 2023-2028 | Parkstad Limburg](#)

- gemeenten, marktpartijen en woningcorporaties te verbeteren en door processen, procedures en werkwijzen bij repeterende woningbouw te standaardiseren;
- De specifieke marktsituatie in Parkstad, de maat en schaal van woningbouwplannen en de opgaven om tot veerkrachtige wijken te komen maken dat er behoefte is aan nieuwe vormen van samenwerking en ondersteuning vanuit de Rijksoverheid. Gedacht kan worden aan vormen van Rijksparticipatie bij actief grondbeleid en gebiedsontwikkeling, zoals de Rijksgroondfaciliteit.

#### *Thema 4 Winkelgebieden.*

Door langjarig koersvast te zijn boekt de regio Parkstad resultaten: de regio investeert in de winkelstructuur waarbij de centra vaak een belangrijke sociale en economische betekenis vervullen voor wijken en kernen. Vanuit het beleid (2017), het uitvoeringsprogramma (2019) en deelname aan de Retailagenda wordt daar geïnvesteerd waar de opgave het grootst is, als onderdeel van de gebiedsgerichte aanpak. De investeringen vanuit de vorige Regio Deals en de Impulsaanpak Winkelgebieden van EZ zijn een vliegwiel gebleken voor publieke en private investeringen:

- Stadsregio Parkstad zet, binnen deze Regio Deal, de regionale aanpak voort, met dien verstande dat de middelen volledig worden ingezet om extra impulsen en interventies te realiseren in bestaande en in gang gezette retail-projecten in Parkstad, bijvoorbeeld waar sprake is van onvoorziene kostenstijgingen en daardoor (te) ontstane projecttekorten, misgelopen (of nog mis te lopen) extra noodzakelijke (co)financiering of daar waar er nieuwe kansen ontstaan om de bestaande aanpak effectiever en meer impactvol te maken;
- EZ draagt actief bij aan kennisuitwisseling met de Regio en partners over de Impulsaanpak Winkelgebieden. De Regio staat open voor (inspiratie van) goede voorbeelden elders in Nederland.

### **Inzet middelen Regio Envelop voor uitvoering Regio Deal Parkstad Limburg III**

#### **Artikel 3 – Uitgangspunten**

- Partijen beogen een gecoördineerde beleidsmatige inzet van hun gezamenlijke financiële middelen op basis van de afspraken in deze Regio Deal. De Regio geeft met die middelen uitvoering aan de Regio Deal Parkstad Limburg III zoals het initiëren en/of realiseren van programma's en projecten en andere uitvoeringsactiviteiten in het kader van de doelen van de Regio Deal Parkstad Limburg III zoals bedoeld in artikel 1. Op deze wijze zetten Partijen zich in om de regionale opgave van de Regio Parkstad te realiseren.
- VRO reserveert maximaal € 15 mln. inclusief eventueel verschuldigde BTW vanuit de Regio Envelop als Rijksbijdrage voor uitvoeringsactiviteiten als bedoeld in het eerste lid, volgens de in de onderstaande tabel opgenomen onderverdeling. Hierin zijn ook de uitvoeringskosten oftewel VAT-kosten (Voorbereiding, Administratie en Toezicht) opgenomen. Dit percentage is maximaal 3% van de Rijksbijdrage.
- De Regio reserveert minimaal een bedrag van € 15 mln. in totaal aan regionale financiering voor uitvoeringsactiviteiten als bedoeld in het eerste lid volgens de in de onderstaande tabel opgenomen onderverdeling:

| <b>Uitvoeringsactiviteiten</b> | <b>Maximale rijksbijdrage<sup>1)</sup></b> | <b>Regionale financiering</b> | <b>Totaal bedrag</b> |
|--------------------------------|--------------------------------------------|-------------------------------|----------------------|
| 1. Economie                    | € 5.000.000                                | € 5.000.000                   | € 10.000.000         |
| 2. Landelijk gebied            | € 1.000.000                                | € 1.000.000                   | € 2.000.000          |
| 3. Achterstanden               | € 9.000.000                                | € 9.000.000                   | € 18.000.000         |
| Bijdragen totaal maximaal      | € 15.000.000                               | € 15.000.000                  | € 30.000.000         |

1) Dit bedrag is inclusief eventueel verschuldigde BTW.

4. De verdeling opgenomen in de tabel in het derde lid geldt als uitgangspunt. Partijen zijn zich ervan bewust dat gedurende de looptijd van deze Regio Deal omstandigheden en/of prioriteiten kunnen wijzigen. Partijen kunnen, na bespreking in het Rijk-Regio-overleg, een gewijzigde verdeling over de actielijnen afspreken. Op deze wijziging van Regio Deal Parkstad Limburg III is artikel 10 van toepassing.

#### **Artikel 4 - Regiokassier**

Partijen spreken af dat in het kader van de uitvoeringsactiviteiten van de Regio Deal Parkstad Limburg III Stadsregio Parkstad de rol zal vervullen van regiokassier. De regiokassier draagt zorg voor het nakomen van de voorwaarden en verplichtingen, zoals verwoord in de specifieke uitkering ten behoeve van de uitvoeringsactiviteiten Regio Deals.

#### **Artikel 5 - Rijk-Regio-overleg**

1. Periodiek treden Partijen in overleg over de onderlinge samenwerking in het kader van de Regio Deal Parkstad Limburg III en met andere publieke en/of private samenwerkingspartners. Dit Rijk-Regio-overleg ziet toe op de uitvoering van Regio Deal zoals beschreven in dit convenant.
2. Het Rijk-Regio-overleg vergadert tenminste eenmaal per jaar, over de voortgang van, en eventuele knelpunten of risico's in, de uitvoering van de Regio Deal en andere actualiteiten in de Regio.
3. Het in het eerste lid bedoelde Rijk-Regio-overleg bestaat uit de volgende vertegenwoordigers:
  - a. vanuit de ministeries van het Rijk:
    - i. Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening;
    - ii. Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;
    - iii. Economische Zaken;
    - iv. Justitie en Veiligheid
    - v. Infrastructuur en Waterstaat;
    - vi. Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur;
    - vii. Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;
    - viii. Sociale Zaken en Werkgelegenheid;
    - ix. Volksgezondheid, Welzijn en Sport;
  - b. vanuit de Regio:
    - i. Stadsregio Parkstad Limburg, als vertegenwoordiger van de gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld en Voerendaal,
4. Het Rijk-Regio-overleg voorziet in zijn eigen werkwijze, waarbij het uitgangspunt is dat de Regio bij het organiseren, uitnodigen en verslagleggen de lead heeft.
5. Het Rijk-Regio-overleg spreekt een escalatieregeling af.
6. Betrokken partijen zien zelf toe op een adequate verantwoording aan achterbannen en/of volksvertegenwoordigers.

#### **Artikel 6 – Evaluatie en voortgang**

1. De Regio Parkstad brengt de beginsituatie van de regionale opgave in kaart. Daarnaast bepaalt de Regio een (lerende) aanpak voor evaluatie, waarmee gedurende de looptijd en na afloop van de Regio Deal kan worden beoordeeld of de programmatische aanpak van de Regio bijdraagt aan de doelen (artikel 1) van de Regio Deals. De beginsituatie en aanpak voor lerende evaluatie zijn beschreven in het voorjaar van 2026.
2. De Regio stelt éénmaal per jaar een voortgangsrapportage op, met daarin:
  - a. de voortgang van de initiatieven en projecten;
  - b. in hoeverre Partijen op schema liggen om de beoogde afspraken (artikel 2) te behalen.
3. De jaarlijkse voortgangsrapportage wordt in concept voor 15 juni van ieder jaar voorgelegd aan Partijen, gelet op indiening voor 15 juli bij de minister van VRO in het kader van de specifieke uitkering.
4. De Regio kan met de jaarlijkse voortgangsrapportage de betrokken gremia van de partners genoemd onder 7 tot en met 14 informeren. VRO gebruikt de jaarlijkse voortgangsrapportage



als input voor de periodieke voortgangsrapportage van alle Regio Deals voor de Tweede Kamer van de Staten-Generaal. VRO draagt zorg voor onderzoek, betreffende het geheel van de Regio Deals (o.m. de resultaten en effecten van de Deals voor brede welvaart). De gemeenten verleent haar medewerking hieraan.

5. VRO draagt zorg voor onderzoek, betreffende het geheel van de Regio Deals (o.m. de resultaten en effecten van de Deals voor brede welvaart). De gemeenten verleent haar medewerking hieraan.
6. BZK verzamelt tijdens de opzet, uitvoering en evaluatie van de Regio Deals lessen, resultaten en kennis over de (door)ontwikkeling van regionale samenwerking binnen het stelsel van openbaar bestuur, waarmee mede uitvoering wordt gegeven aan de Actieagenda Goed Bestuur.<sup>33</sup>

### **Artikel 7 – Communicatie**

1. Partijen zien toe op een gezamenlijke communicatiestrategie en -plan, waarbij de Regio in de lead is.
2. De Regio zal bij projecten die deel uitmaken van de uitvoering van de Regio Deal Parkstad Limburg III vragen om in de communicatie over die projecten kenbaar te maken dat het project mede mogelijk is gemaakt in samenwerking tussen Rijk en Regio.

### **Slotbepalingen**

#### **Artikel 8 - Uitvoering in overeenstemming met Unierecht**

De afspraken van deze Regio Deal en/of de daaruit voortvloeiende maatregelen worden in overeenstemming met het recht van de Europese Unie uitgevoerd en uitgewerkt in het bijzonder voor zover de afspraken vallen onder de werking van de Europese regels met betrekking tot aanbesteding, mededinging, staatssteun en technische normen en voorschriften.

#### **Artikel 9 - Gegevensuitwisseling**

1. De in het kader van (de uitvoering van) deze Regio Deal uitgewisselde dan wel uit te wisselen informatie is in beginsel openbaar. Indien een Partij verzoekt om geheimhouding zullen de overige Partijen deze informatie in beginsel geheimhouden en deze geheel noch gedeeltelijk aan enige derde bekendmaken, behoudens voor zover een verplichting tot openbaarmaking voortvloeit uit de wet, een rechterlijke uitspraak of deze Regio Deal.
2. Partijen dragen er zorg voor dat concurrentiegevoelige en/of privacygevoelige informatie uitsluitend wordt gedeeld voor zover dit in overeenstemming is met de relevante internationale, Europese en nationale wettelijke kaders. Zij kunnen hiertoe nadere afspraken vastleggen.

#### **Artikel 10 - Wijzigingen**

1. Elke Partij kan schriftelijk verzoeken deze Regio Deal te wijzigen. De wijziging behoeft de instemming van alle Partijen.
2. Partijen treden in overleg binnen 6 weken nadat een Partij het verzoek kenbaar heeft gemaakt bij VRO. VRO informeert de overige Partijen over de voorgestelde wijziging en vraagt hen om instemming.
3. Nadat alle Partijen aan VRO kenbaar hebben gemaakt in te stemmen met het verzoek tot wijziging wordt de wijziging en de verklaringen tot instemming als bijlage aan dit convenant gehecht.

#### **Artikel 11 - Opzegging**

1. Elke Partij kan de Regio Deal Parkstad Limburg III met inachtneming van een opzegtermijn van 3 maanden schriftelijk opzeggen, indien een zodanige verandering van omstandigheden is opgetreden dat deze Regio Deal billijkheidshalve op korte termijn behoort te eindigen. De opzegging moet de verandering in omstandigheden vermelden.

---

<sup>33</sup> Met de Actieagenda Goed Bestuur (2025, zie [overheid.nl](https://overheid.nl)) richt het ministerie van BZK zich op het versterken van de samenwerking binnen het Rijk en de (interbestuurlijke) samenwerking tussen Rijk, medeoverheden en niet-overheidspartners.

2. Wanneer een Partij deze Regio Deal opzegt, blijft de Regio Deal voor de overige Partijen in stand voor zover de inhoud en de strekking ervan zich daartegen niet verzetten.
3. Ingeval van beëindiging van de Regio Deal Parkstad Limburg III krachtens opzegging is geen van de Partijen jegens een andere Partij schadeplichtig.

#### **Artikel 12 - Toetreding nieuwe partijen**

1. In overeenstemming met alle Partijen kunnen anderen tijdens de looptijd van de Regio Deal Parkstad Limburg III als nieuwe Partijen toetreden tot deze Regio Deal. Een toetredende partij dient de verplichtingen die voor haar uit de Regio Deal voortvloeien te aanvaarden.
2. Het schriftelijke verzoek tot toetreding met daarbij de concrete bijdrage aan de Regio Deal Parkstad Limburg III wordt gericht aan VRO. VRO informeert Partijen en vraagt hen om instemming.
3. Zodra alle Partijen aan VRO schriftelijk kenbaar hebben gemaakt in te stemmen met het verzoek tot toetreding, ontvangt de toetredende partij de status van Partij van de Regio Deal Parkstad Limburg III en gelden voor die partij de voor haar uit de deal voortvloeiende rechten en verplichtingen.
4. Het verzoek tot toetreding en de verklaringen tot instemming worden als bijlagen aan de Regio Deal Parkstad Limburg III gehecht.

#### **Artikel 13 - Ongeldigheid**

Indien een bepaling van de Regio Deal in enige mate als nietig, vernietigbaar, ongeldig, onwettig of anderszins als niet-bindend moet worden beschouwd, bijvoorbeeld wegens strijdigheid met het Besluit specifieke uitkering Regio Deals vierde, vijfde en zesde tranche (zoals deze luidt op het moment dat de strijdigheid zich voordoet of alsdan in bestuursrechtelijke zin is vastgesteld), wordt die bepaling, voor zover nodig, uit de Regio Deal verwijderd en vervangen door een bepaling die wel bindend en rechtsgeldig is en die de inhoud van de niet-geldige bepaling zoveel mogelijk benadert. De overige bepalingen van de Regio Deal blijven in een dergelijke situatie ongewijzigd en onverminderd geldig.

#### **Artikel 14 - Publiekrechtelijke medewerking en toepasselijk recht**

1. De in het kader van Regio Deal door Partijen te verlenen (publiekrechtelijke) medewerking laat de publiekrechtelijke positie en bevoegdheden van Partijen onverlet.
2. Op deze Regio Deal is uitsluitend Nederlands recht van toepassing.

#### **Artikel 15 – Nakoming**

De Regio Deal is niet in rechte afdwingbaar. Partijen kunnen elkaar aanspreken op tekortkomingen in de nakoming van de Regio Deal in het Rijk-Regio overleg.

#### **Artikel 16 - Ondertekening in verschillende exemplaren**

De Regio Deal Parkstad Limburg III kan worden ondertekend door Partijen in verschillende exemplaren, die samengevoegd hetzelfde rechtsgevolg hebben alsof deze Regio Deal is ondertekend door alle Partijen in één exemplaar.

#### **Artikel 17 - Citeertitel**

Deze Regio Deal kan worden aangehaald als Regio Deal Parkstad Limburg III.

#### **Artikel 18 – Inwerkingtreding en looptijd**

1. Deze Regio Deal treedt in werking met ingang van 1 januari 2026 en eindigt op 31 december 2030.
2. Partijen kunnen, na bespreking in het Rijk-Regio-overleg, de looptijd van de Regio Deal wijzigen, conform de procedure van artikel 10. De regiokassier zal rekening houden met de samenhang tussen de wijziging van de looptijd van de Regio Deal en de verleende specifieke uitkering ten behoeve van de uitvoeringsactiviteiten Regio Deals.

**Artikel 19 - Publicatie**

1. Deze Regio Deal zal net als andere Regio Deals openbaar worden gemaakt door publicatie in de Staatscourant en toegezonden worden aan de Tweede Kamer, waardoor anderen kennis kunnen nemen van de Regio Deals.
2. VRO rapporteert over de Regio Portefeuille, alsmede de hieruit voortvloeiende Regio Deals naar de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.